

mindste Fortrin fremfor noget af de andre foreliggende, men at det tværtimod har to meget væsentlige Mangler. Den første Mangel er den, at det foregjøgler os et Haab, som inden føie Tid vil svinde, og jeg tilføier: Er det tænkeligt og muligt, at der, naar man skal forhandle om den communale Beskættning, da ikke ogsaa der vil gjøre sig ulige Betragtninger gjældende, saaledes at vi kunne blive ved at tale om denne Lov i ligesaa mange Aar, som vi hidtil have talt om en Indkomstskat? (Stemmer: Nei!) Ja, jeg har nogen Erfaring i den Henseende; jeg veed af egen Erfaring udenfor denne Sal, udenfor lovgivende Forsamlinger, at Skattelove overhovedet ere af den Slags Love, som ikke lade sig gennemføre uden med et vist Tryk, enten paa den ene eller paa den anden Maade, thi det er umuligt at lægge Skattelove saaledes, at man ikke kan kritiserer dem lige til Marv og Been. Det, jeg væsentlig bebrejder det ærede Mindretal, er, at man nu vil bortkaste Frugterne af alle de langvarige og trættende Forhandlinger, vi have ført, for at sætte sin Indlingsidee frem, uden Hensyn til, om man ikke vil fremkalde accurat de samme vanskelige, vidtløftige og afvigende Forhandlinger om dette Forslag, som der har fundet Sted om ethvert af de andre. Man skyder tilside, hvad jeg vil sige er den femte Fordring til enhver Skattelov, og som jeg for mit Bedkommende maa lægge meest Vægt paa, nemlig den Fordring, at Loven kan blive gammel, at man overhovedet kan faae en Skikkelse i den, der ikke er en Barneffikkelse, som forandrer sig hvert Aar, men en voksen Mand's Skikkelse, der er istand til gennem Dvelse og Erfaring at kunne overvinde de Vanskeligheder, der ere forbundne med enhver Skattelov, hvor godt man end laver den. Det er netop denne sidste Betragtning, der for mig har været den væsentligste til at foreslaae Dem det Lovforslag, der nu her foreligger. Jeg er selv ikke ubekjendt med, at det af mig foreslaaede System har Vanskeligheder, hvilke ogsaa saavel det ærede Fleertal som det ærede Mindretal har draget frem; men jeg er ligesaa vis paa, at hvilketformhelst andet System enten Fleertallet eller Mindretallet vil drage frem, skal det dog

ogsaa kunne gjøres til Gjenstand for en knusende Kritik. Jeg tager hellere en Lov, selv om det er mig bekjendt, at den er mindre fuldkommen, naar den kan faae Tid til at virke og til at gnave sig ind i Befolkningen og Forholderne, end jeg hvert Dieblit skifter med Principer, som dog til Slutningen vise sig at medføre, om end andre, saa dog ligesaa store Vanskeligheder. Naar jeg altsaa skal udtale mig om Dagsordenen, vil jeg sige — det ærede Medlem tilgive mig det — at den mere forekommer mig at være en Lygtemand end et virkeligt Lys. At han naturligviis betragter den som et Lys, nærer jeg ikke den fjerneste Tvivl om, men jeg troer allerede at have paavist, at man derved kommer i et Uføre, som man nu ikke rigtig kan overse. Dist er det, at man forlader det, man burde fastholde, nemlig endeligt engang at skabe faste Regler for Skattebelæggningen, og man kommer ikke det Allermindste videre overfor de communale Love; thi det er en Selvfølge, at jeg ikke kan give noget Tilsgagn om til næste Aar at forelægge en communal Beskættingslov, da den ikke forterer under mig. Man opnaaer kun atter at staae ligeoverfor Contingentsystemet, og, forsaavidt man fremdeles vægrer sig ved det, staaer man ligeoverfor, hvad der er værre, nemlig en ligefrem Forøgelse af de nuværende Skatter; thi, mine Herrer, det er ikke noget Paafund af Regjeringen, at den vil have forøgede Indtægter, det er en Følge af Nødvendigheden, som hverken Regjeringen eller de Herrer kunne unddrage sig for. Naar man altsaa vedbliver at kaste det ene Princip, som foreslaaes, bort efter det andet, bliver Resultatet deraf det, at man holder sig til de Skattelove, der ere gamle, og forøger Indtægterne efter disse. Jeg fraraader derfor paa det Bestemteste Dagsordenens Vedtagelse, medens jeg tilraader snarere at tage det af Fleertallet foreslaaede Princip, forsaavidt man ikke maatte foretrække at følge Regjeringen med Hensyn til den Lov, den har forelagt.

Sad: Den høitærede Minister udtalte i Slutningen af sit Foredrag, at det skulde være en mærkværdig Skattelov, som ikke kunde blive gjort til Gjenstand for en knusende, mangfold-